

BEHÁLOTHÁ

(IV. Mózes 8.1. – 12.16.)

בְּהַלֹּתָהּ

“Mikor meggyújtod” – a mécseseket a Szentélyben. A magyarázók egy más fordítást is alkalmaznak, “amikor magasra lobbantod a mécseseket”, ugyanis nem elég csupán meggyújtani a kanócot, a gyújtás legyen olyan, hogy a láng magasra lobbanva a menora törzse elé világítson a két mécses. Erős legyen a fény! Szó esik ezután a leviták szolgálatáról, hogy 25 éves kortól 50 éves korig tart a szent feladat. Az előző szidra 30 éves kortól számol, a kommentárok szerint öt év volt a felkészülési idő. Tanulság számukra, hogy öt év az az idő, amennyi egy mesterség megtanulásához szükséges. Aki ennyi idő alatt nem sajátítja el szakmáját, az később se reménykedjen. Persze tudjuk, “a jó pap mindig tanul” és a gyakorlat teszi a mestert. A kivonulástól számított második évben is megtartották Izrael gyermekei a Pészachot, utána azonban 38 éven keresztül nem, csak Józsué idejében ünnepelték újra. A Szent Sátor felállítása után felhő borult a Hajlékra, mikor indult a felhő, indult a tábor. Mikor állt, pihent a sok ember. Éjjel a tűz tüneménye tündökölt a Sátor felett egészen reggelig. Készítettek ezüstharsonát, az jelezte a gyülekezést, az indulást és a riadót, esetleges támadás esetén. Mózes szívesen vette volna, ha apósa fia, a midjanita Hobáb, -mert a terepet jól ismerte,- vállalta volna az útmutató, a “szem” szerepét. De ő szabadkozott. A Talmud úgy tudja, végül mégis vállalta az “idegenvezetést”. Az Örökkévaló ládája haladt elől, ezt követte a nép. Két fordított nun betű tudatja velünk az Írásban, mit mondott akkor Izrael gyülekezete, midőn megindult a bizonyosság ládája. Ugyanazt éneklük ma is, mikor a Tóra olvasó asztalhoz viszik a tekercest. A fény hiába világított, a nép mégis zúgolódott. Ezúttal húst követelt, pedig a manna fehér volt, és üde, mindig friss, íze mint a koriander magva. A panaszkodók hangja mint súlyos teher, nehezedett Mózes vállára.

Böháálotchá (בְּהַלֹּתָהּ) hetiszakaszunk fő témája a zúgolódás okozta krízis. Mózes nem bírja elviselni a nép állandó panaszkodását és természetyszerűleg Isten segítségét kéri. A segítség, amit kap, egy hetven tagú Nemzeti Tanácsban jut kifejezésre, ami a későbbi Szánhedrin előfutára. Ez az állandó, istenkísértő, zúgolódás – hogy ne mondjuk nyavalygás – már Egyiptomban is jelen volt. A kiszabadulás óta alig múlt el néhány nap, hogy valami bajuk, követelésük, ne lett volna. Egyszer az üldöző Egyiptomiaktól ijedtek meg, majd nem volt ivóvizük. Aztán kenyeret követeltek, és amikor jött a manna, nem mindenki volt megelégedve vele. Itt és most húst követeltek, mondván hogy elégük volt a mannából, ami túl “légies” volt számukra. Erre aztán Mózes, aki egyébként legendás türelméről és szerénységéről volt híres – “kiborult”. A nép szemtelensége határtalan volt: azzal érveltek, hogy emlékeznek, “milyen jó volt nekik Egyiptomban, ahol jóllakhattak hallal és különböző zöldségekkel, dinnyével, uborkával, hagymával és fokhagymával... itt pedig már nagyon unjuk ezt a mannát...” Mózes nem tudja, mit tegyen, segítséget kér: “hát én szültem ezt a népet, hogy azt mondod nekem, vigyem, ahogy a dada viszi a csecsemőt... ha így teszel velem, inkább öl meg, de ne lássam ezt...” Az Örökkévaló segítséget ígér Mózesnek (a 70 vén személyében), majd kéri, közölje a néppel, hogy másnap húst fognak enni; “nem egy-két napig fogtok húst enni és nem öt, tíz vagy húsz napig, hanem egy teljes hónapon keresztül, amíg az orrotokon fog kijönni és megundorodtok tőle – mivel elvetettétek Istent, és azt kérdeztétek: miért is jöttünk ki Egyiptomból”. A dráma akkor éri el csúcspontját, amikor Mózes megtagadja az isteni ígéret közvetítését a népnél: “Hiszen hatszázezer gyalogosról van szó – és te azt akarod, hogy húst fognak enni egy hónapon keresztül?! Hát, ha minden barmot és nyáját levágnának – az elég lenne nekik?!“ Bölcseink sokat disputálnak Mózes itt felszínre kerülő “kishitűségén” és azt többféleképpen magyarazzák. A racionális rabbi Akiba szerint Mózes valóban elcsüggedt, hiszen kinek van annyi barma, ami ezeknek elég lehet? Ezzel szemben rabbi Simon szerint ez lehetetlen. Mózes nem lehetett kishitű. Szerinte Mózes így érvelt: nem teheted azt, hogy egy hónapon keresztül hússal eteted őket, aztán pedig kapitális büntetést adsz nekik. Ez olyan lenne, mintha egy szárnak azt mondanának: nesze itt van, egyél egy teljes akol szénát, aztán majd levágjuk a fejedet. Rábban Gámliel másfajta kishitűséget olvas ki Mózes szavaiból: “Majd meglátod, édes Istenem, hogy még te sem tudsz eleget tenni nekik, mivel ők csak kifogást, ürügyet keresnek a zúgolódásra. Ha marhahúst adsz nekik, akkor csirkepörköltet kérnek, vagy birkagulyást, vagy halat...” Másnapra aztán megtörténik a csoda és itt a hús. Nagy tömegű fűj csapat jön tengerentúlról, és a hosszú, fárasztó út után a kövér és zsíros madarak lecsapódnak a földre. Mindenki rohant és teleszedte magát a madarakkal, amit aztán egy hónapig ettek, amíg bele nem betegedtek. Rási a Toszefta alapján, érdekes összehasonlítást tesz Mózes itteni kishitűsége és a Pörlekedés Vizénél, tanúsított viselkedése között. Ott abban kételkedett, hogy képes-e a népnek a sziklából vizet fakasztani, míg itt azt kérdőjelezte meg: van-e Istennek annyi (négy lábú) marhája, hogy az egész népnek enni tudna adni belőle. Melyik eset volt a súlyosabb? – kérdi Rási. Egyértelmű hogy az itteni eset. És mégis Mózes a víz miatt kapta a büntetést hogy nem mehet be az Ígéret földjére. Hogy miért? Azért mert ott ez nagy nyilvánosság előtt történt, az egész nép szeme láttára és füle hallatára és ez Chilul Hásém. Ezzel szemben itt, a hús ügyben, Mózes négy szemközt fejezte ki aggályait, senki nem hallotta csak az Örökkévaló és nem volt Chilul Hásém.

HÍREK A VILÁGBÓL

<p>Blinken szerint a tervek szerint halad az amerikai fegyverek eljuttatása Izraelnek. https://bzsh.hu/2024/06/19/blinken-szerint-a-tervek-szerint-halad-az-amerikai-fegyverek-eljuttatasa-izraelnek/</p>
<p>Több mint 3000 éves mélytengeri vizeken haladó hajóra bukkantak Izrael partjainál. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/tudomany/tobb-mint-3000-eves-melytengeri-vizeken-halado-hajora-bukkantak-izrael-partjainal</p>
<p>Seres László újságíró arra kérdésre kereste a választ, hogy mi az oka a napjainkban komolyan fellángoló Izrael-ellenességnek. https://akibic.hu/2024/06/14/seres-laszlo-izraelnek-a-sajat-nepet-kell-megvedenie/</p>
<p>Svájc egyik legnagyobb múzeuma, a zürichi Kunsthaus eladja gyűjteményének egy Claude Monet-festményét, miután megállapodásra jutott a kép egykori zsidó tulajdonosának örökösivel. https://www.szombat.org/hirek-lapszemle/svajci-muzeum-karpotolja-a-naci-uldoztetes-miatt-eladott-festmeny-tulajdonosanak-orokoseit</p>
<p>Belpolitikai adok-kapok: Netanjahu visszavonta a rabbi állások törvény megszavazását. https://ujkelet.live/2024/06/19/belpolitikai-adok-kapok-netanjahu-visszavonta-a-rabbi-allasok-torveny-megszavazasat/</p>
<p>Akinek még a csillagok sem jelentettek akadályt https://ujkelet.live/2024/06/20/akinek-meg-a-csillagok-sem-jelentettek-akadalyt/</p>
<p>Brüsszel biztonsági okokból nem ad otthont a Belgium-Izrael mérkőzésnek. https://izraelinfo.com/2024/06/19/brusszel-biztonsagi-okokbol-nem-ad-otthont-a-belgium-izrael-merkozesnek/</p>
<p>Napi taktikai szünetet tart az izraeli hadsereg a humanitárius segélyek miatt. https://hvg.hu/vilag/20240616_napi-taktikai-szunetet-tart-az-izraeli-hadsereg-a-humanitarius-segelyek-miatt</p>
<p>Eszkaláció? Ciprust fenyegeti a Hezbollah. https://www.atv.hu/kulfold/20240619/eszkalacio-ciprust-fenyegeti-a-hezbollah</p>
<p>Izraelben jóváhagyták a műveleti terveket egy libanoni offenzívához. https://nepszava.hu/3239786_izrael-hadsereg-libanon-offenziva-muveleti-tervek</p>
<p>Szijjártó Péter: Magyarországon elképzelhetetlenek a Nyugaton látott antiszemita jelenetek. https://bzsh.hu/2024/06/18/szijasrt-peter-magyarorszagon-elkepzehetetlenek-a-nyugaton-latott-antiszemita-jelenetek/</p>
<p>Dr. Nógrádi Péter Izraelben: „Együtt imádkoztunk a túsokért és a katonákért”. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/mazsihisz-hirek/dr-nogradi-peter-izraelben-egyutt-imadkoztunk-a-tuszokert-es-a-katonakert</p>
<p>Itt található a ZSKF konferenciájának részletes programja, amiben szó lesz zsidó civilekről, oktatásról, fiatalokról, egyházakról, szociális hálóról, művészetről, sajtóról és a jövőről. https://akibic.hu/2024/06/20/de-addig-mi-lesz-elerheto-a-hazai-zsidóság-jovojerol-szolo-konferencia-programja/</p>
<p>Emmanuel Macron szerdán arra kérte az iskolákat, hogy a héten tartsanak „vitaórát” a rasszizmusról és az antiszemitizmusról, miután egy 12 éves zsidó lány megerőszakolása egy párizsi külvárosban tovább fokozta a választások előtti társadalmi feszültséget. https://www.szombat.org/hirek-lapszemle/macron-vitaorat-ker-a-iskolaktol-a-rasszizmusrol-es-az-antiszemitizmusrol</p>
<p>IDF: A “Hamasz megsemmisítése” csupán porhintés a közvélemény szemébe; Netanjahu: Az izraeli hadsereg elkötelezett e cél mellett. https://izraelinfo.com/2024/06/19/az-idf-kozlemenye-szerint-egy-a-gazai-ovezetbol-inditott-legi-celpont-nyilt-területen-zuhant-le-az-ovezet-kornyeken-hirszuret/</p>
<p>A hírszerzés 3 héttel október 7-e előtt: „A Hamász 250 túsra készül”. https://ujkelet.live/2024/06/18/a-hirszerzes-3-hettel-oktober-7-e-elott-a-hamasz-250-tuszra-keszul/</p>
<p>„A Hamász nem akar békét kötni” – állítja a BBC-nek egy kiszabadult tús. https://hvg.hu/vilag/20240619_a-hamasz-nem-akar-beket-kotni-allitja-a-bbc-nek-egy-kiszabadult-tusz</p>
<p>Két tűz között. https://magyarnarancs.hu/kulpol/ket-tuz-kozott-268900</p>
<p>Izraeli légicsapásban megöltek egy Hamász-parancsnokot. https://bzsh.hu/2024/06/20/izraeli-legicsapasban-megoltek-egy-hamasz-parancsnokot/</p>
<p>Jisráel Kac: „Nagy öröm, hogy október 7 után a magyar zsidó felekezetek összefogtak”. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/mazsihisz-hirek/jisrael-kac-nagy-orom-hogy-oktober-7-utan-a-magyar-zsido-felekezetek-osszefogtak</p>
<p>A közel-keleti konfliktus októberi kiújulása óta felerősödtek az antiszemita és a muszlimellenes megnyilvánulások, emellett gondot okoz az Ukrajnából menekült romákkal és más menekülttel szembeni hátrányos megkülönböztetés Európában. https://www.szombat.org/hirek-lapszemle/fellangolt-europaban-az-antiszemitizmus-es-a-muszlimellenesség</p>
<p>Úszó-Európa-bajnokság: Anastasia Gorbenko aranyérmes 400 méter vegyes úszásban. https://izraelinfo.com/2024/06/19/uszo-europa-bajnoksag-anastasia-gorbenko-aranyermes-400-meter-vegyes-uszasban/</p>
<p>Benjamin Netanjahu felosztatja az izraeli háborús kabinetet. https://hvg.hu/vilag/20240617_benjamin-netanjahu-felosztatja-az-izraeli-haborus-kabinetet</p>

Izraeli katonai szóvivő: téved, aki azt gondolja, hogy ki tudjuk iktatni a Hamászt.
<https://infostart.hu/kulfold/2024/06/20/izraeli-katonai-szovivo-teved-aki-azt-gondolja-hogy-ki-tudjuk-iktatni-a-hamaszt>